OPOREZIVANJE AUTORSKIH RADOVA U OKVIRU POREZA NA DOHODAK (DRUGI DOHODAK)

Merdita, Matilda

Master's thesis / Specijalistički diplomski stručni

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:124:858533

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-29**

Repository / Repozitorij:

REFST - Repository of Economics faculty in Split

zir.nsk.hr

UNIVERSITY OF SPLIT

dabar

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

SVEUČILIŠTE U SPLITU

EKONOMSKI FAKULTET

ZAVRŠNI RAD

OPOREZIVANJE AUTORSKIH RADOVA U OKVIRU POREZA NA DOHODAK (DRUGI DOHODAK)

Mentor:

Mr.sc. Renko Letnić

Student:

Matillda Merdita

Split, rujan 2019.

SADRŽAJ:

1. UVOD 4

1.1. Definicija problema 4

1.2. Cilj rada 4

1.3. Metode rada 4

1.4. Struktura rada 5

2. DEFINIRANJE POREZA I VRSTE POREZA 6

2.1. Ciljevi oporezivanja 6

2.2. Izravni i neizravni porezi 7

2.3 Vrste suvremenih poreznih sustava 10

2.2.1. Porez na dohodak 10

2.1.1. Porez na dobit 10

2.1.2. Opći porez na promet 11

2.1.3. Imovinski porezi 11

3. OPOREZIVANJE DOHOTKA U REPUBLICI HRVATSKOJ 12

3.1. Izvori dohotka 14

4. DRUGI DOHODAK I OPOREZIVANJE AUTORSKIH RADOVA ... 20

4.1. Drugi dohodak 20

4.2. Definiranje autorskih radova 21

4.3. Sadržaj autorskih radova 22

4.3.1. Moralna prava autora 23

4.3.2. Imovinska prava autora 23

4.3.3. Druga prava autora 24

4.4. Ostvarivanje autorskog i srodnih prava 26

4.4.1. Individualno ostvarivanje prava 26

4.4.2. Kolektivno ostvarivanje prava 26

5. ZAKON O AUTORSKOM PRAVU I SRODNIM PRAVIMA U HRVATSKOJ 28

5.1. Autorsko-pravni ugovori 29

5.2. Obračuni autorskih radova 30

5.3. Primatelji honorara (prema ugovoru o djelu) koji su u sustavu PDV-a 33

6. ZAKLJUČAK 36

LITERATURA: 37

Popis tablica: 38

SAŽETAK 39

SUMMARY 40

1. UVOD

1.1. Definicija problema

Predmet ovog rada je ukazati na proces oporezivanja autorskih radova u Republici Hrvatskoj. Pojam objavljivanja autorskih radova obuhvaća svaki postupak kojim djelo postaje pristupačno javnosti (izdavanje, izlaganje, radiodifuzno emitiranje), tj. odnosi se na pojavljivanje autorskog djela u javnosti u bilo kojem (tjelesnom ili netjelesnom) obliku.
Izdavanje je jedan je od načina objavljivanja, to je postupak kojim se djelo u određenom broju primjeraka stavlja u promet i na taj način postaje pristupačno javnosti, tj. odnosi se na primjerke autorskih djela u tjelesnom obliku, pa će time svako izdavanje ujedno biti i objavljivanje, no ne i obratno.
Javnost označava veći broj osoba koje su izvan uobičajenoga užeg kruga osoba usko povezanih rodbinskim ili drugim osobnim vezama. Javnim korištenjem autorskog djela smatra se svako korištenje autorskog djela koje je pristupačno javnosti ili korištenje u prostoru koji je pristupačan pripadnicima javnosti, kao i omogućavanje pripadnicima javnosti pristupa autorskom djelu u vrijeme i na mjestu koje sami odaberu (putem Interneta).

1.2. Cilj rada

Cilj ovog rada je postaviti analizu učinaka poreznog sustava na poslovanje sa autorskim radovima u Republici Hrvatskoj. Razmotriti će se što sve obuhvaća autorski rad te kako se autori mogu zaštiti propisanim Zakonima.

1.3. Metode rada

Metode koje su korištene tijekom pisanja rada su deskriptivna metoda i induktivno-deduktivna metoda. Metode deskripcije opisuju predmete i pojave. Deskriptivno istraživanje se može objasniti kao opis stanja stvari u trenutku dok ih istraživač posmatra bez mijenjanja bilo koje varijable. Prilikom izrade rada korištena je stručna literatura, znanstveni radove i časopise. U radu su korištene sljedeće **metode rada**: indukcija i dedukcija, analiza i sinteza, povijesna metoda i statistička metoda.

1.4. Struktura rada

Završni rad sastoji se od 6 cjelina. Prva i zadnja su Uvod i Zaključak. Unutar ostale 4 cjeline objašnjava se što se smatra dohotkom te što je oporezivanje autorskih radova i općenito se prikazuje što se sve smatra autorskim radovima a što ne. Na kraju rada sljedi Zaključak koji objedinjuje najvažnije činjenice o oporezivanju autorskih radova.

2. DEFINIRANJE POREZA I VRSTE POREZA

Nema jedinstvenog tumačenja poreza. U literaturi pronalazimo golem broj objašnjenja kojima autori pokušavaju dočarati suštinu ove zamršene financijske znameni. Porez je prije svega povijesni znamen, znan još od doba stare Atene i Rima. Tijekom vremena porezi su se mijenjali pod utjecajima političkih, socijalnih, gospodarskih i ostalih čimbenika (u okviru trenutnih društveno-gospodarskih uređenja). pa tako uvjetovali i stalno mijenjanje tumačenja poreza. Buduci da nemam jedinstvenog tumačenja, uvest ćemo ga putem njegovih ***najznačajnijih odlika***. To su:

- Porez je prisilno davanje, što znači da su subjekti koje javna vlast odredi za porezne poreznike dužni ispuniti svoju obvezu, jer ih u suprotnom može snagom svoje fiskalne poreza samostalnosti prislili da plate
- Porez je davanje bez izravne protučinidbe što ga posve razlikuje od onih fiskaliteta kod kojih imamo izravnu protučinidbu (pristojbe, doprinosi)
- Porez je općenito davanje, što znači da svi plaćaju porez onda kada ispune zakonom propisane uvjete
- Porez je davanje fizičkih ili pravnih osoba iz viška proizvoda, a malo kad iz imovin
- Porez je monetarne prirode, što znači da se redovito plaća u novcu a malo kada u naturi (materijalnim dobrima)

2.1. Ciljevi oporezivanja

Ciljevi oporezivanja mogu se podijeliti na dvije skupine:

1. Fiskalne ciljeve i
2. Nefiskalne ili ostale ciljeve oporezivanja.

Fiskalni ciljevi su najvažniji ciljevi. Porez se uvodi prije svega da se prikupe potrebni novci za financiranje države. Osim fiskalnih ciljeva porezi imaju i **nefiskalne ili ostale ciljeve**. Tu ubrajamo:gospodarske, društvene,političke i druge ciljeve oporezivanja. [1]

[1]Nikolić, N. (1999.) : Počela javnog financiranja, Split, str. 77-80

2.2. Izravni i neizravni porezi

Postoji velik broj poreznih oblika, od kojih su najčešći: **porezi na dohodak**, **porezi na plaće**, **porezi na dobit**, **opći i posebni porezi na promet**, **porezi na nasljedstvo**, **porezi na imovinu**, **porezi na izdatke i carine**. Radi olakšavanja međunarodne usporedbe poreznih sustava i ocjene njihove primjerenosti za ostvarivanje ciljeva oporezivanja, javila se potreba za njihovim usustavljivanjem. Pritom se najčešće primjenjuje podjela poreza na ***izravne*** **ili** ***direktne*** i ***neizravne*** **ili** ***indirektne***. Kao kriterij takve podjele najčešće se navodi tzv. ***prevaljivost***.

Izravni porezi namijenjeni su osobama koje ih plaćaju, dok se kod neizravnih poreza očekuje da će ih osoba koja ih plaća »prevaliti« na druge osobe, odnosno da će za iznos poreza koje plaća oštetiti druge osobe. Izravni porezi opterećuju osobe te su obično oblikovani tako da je njihova visina izravno vezana uz gosp. snagu poreznih obveznika, koja se izražava s pomoću njihova dohotka ili neto imovine. Izravni su porezi: **porez na dohodak**, **porez na neto imovinu**, **porez na izdatke** te **porez na nasljedstvo**.

Izravni porez je onaj koji se zahtijeva upravo od osobe za koju postoji namjera ili želja da ga plati. Nema općenito prihvaćene razlike između izravnih i neizravnih poreza (indirect tax). John Stuart Mill dao je ovakvu definiciju tih poreza: "Izravni porez je onaj koji se zahtijeva upravo od osobe za koju postoji namjera ili želja da ga plati. Neizravni porezi su oni koji se zahtijevaju od jedne osobe, s očekivanjem i namjerom da će se ona za iznos poreza odštetiti od druge osobe." Dakle, izravni su porezi općenito porezi određeni osobi koja ih mora platiti. Općenito se uvode na dohodak, kapitalne dobitke i na neto imovinu. Porez na darovanja (gift tax), porez na nasljedstvo (death duties) i porez na imovinu (property tax) također se smatraju izravnim porezima.[2]

Porezi na dohodak obično se nameću na ukupan neto dohodak osobe, najčešće umanjen za neki iznos koji odražava egzistencijalni minimum, pri čem se u većini slučajeva uzimaju u obzir okolnosti koje mogu utjecati na sposobnost osobe da plati porez, kao što su bračni status, broj djece i njihova dob te zdravstv. stanje. ***Porezi na neto imovinu*** nameću se na neto vrijednost imovine osobe, odn. na razliku između njezine imovine i obveza, a mogu se uzeti u obzir osobne okolnosti poreznog obveznika.

[2] Moj bankar-hr (2012): Izravni porez (Internet) raspoloživo na: http://www.moj-bankar.hr/Kazalo/I/Izravni-porezi

Porezi na izdatke* ili *porezi na potrošnju oporezuju sav dohodak osim onoga usmjerenog u štednju. ***Porezi na nasljedstvo*** mogu se uvesti kod ostavitelja nasljedstva ili kod nasljednika. Obično se uzimaju u obzir osobne okolnosti poreznog obveznika pa tako i njegova neto imovina.

Odlike izravnih poreza:

1. Razmjerno su postojani (ubiranje javnih prihoda po ovoj osnovi je uglavnom postojano,neovisno o stanju u gospodarstvu);
2. Pravedni su jer se naplaćuju izravno od poreznih obveznika i prema njihovoj gospodarskoj snazi;
3. Nisu elastični glede konjunkturnih kretanja u gospodarstvu
4. Nema općenitosti obveze plaćanja;
5. Poreznom obvezniku su noćna mora, jer se izravno obračunavaju i naplaćuju iz imovine prinosa ili dohotka.[3]

Neizravni su porezi npr. **opći i posebni porezi na promet**, **porez na dodanu vrijednost i carine**.

Neizravni porezi su oni koji se zahtijevaju od jedne osobe, s očekivanjem i namjerom da će se ona za iznos poreza odštetiti od druge osobe. Neizravni porez je porez koji se nameće na potrošnju dobara i usluga. Pojam neizravan označava pretpostavku da porez obično ne snosi poduzeće koje porez plaća nego se on u obliku više cijene prevaljuje na potrošača koji, dakle, neizravno snosi teret poreza.

Opći porezi na promet obično opterećuju velik dio izdataka potrošača i nameću se na gotovo sva dobra i usluge. Mogu biti jednofazni, odn. naplaćivati se samo u fazi maloprodaje, ili se mogu prikupljati u svim fazama proizvodno-distribucijskoga procesa. Danas je u većini zemalja u primjeni ***porez na dodanu vrijednost***, koji je neto ukupni porez na promet; iako se plaća u svakoj fazi, poreznim je obveznicima dopušteno da od svoje porezne obveze odbiju porez na promet sadržan u cijeni intermedijarnih dobara i usluga koje nabavljaju. ***Posebni porezi na promet*** ili ***trošarine***, odnosno ***akcize***, porezi su koji se nameću na pojedina dobra ili usluge. Mogu biti *specifični,* tj. plaćaju se prema jedinici mase, duljine, volumena ili nekih

[3] Nikolić,N (1999.): Počela javnog financiranja, Split,str. 94

drugih značajki poreznog objekta, ili ***ad valorem***, što znači da su izraženi u postotku od vrijednosti oporezovanoga dobra ili usluge.[4]

Porez na dodanu vrijednost je suvremeni oblik oporezivanja. To je porez koji se zaračunava svima i u svim fazama, međutim teret pdv-a stječe krajnji korisnik proizvoda ili usluge. To je tako iz razloga što je osnovna ideja pdv-a oporezivati potrošnju. Najpoznatija stopa spomenutog poreza je 25%, međutim oporezivati se još može u dvije kategorije i to u kategoriji od 13% (svježe ili rashlađeno meso, riba, voće i povrće, jaja te dječje pelene.), te 5% (bezreceptni lijekovi). Obrtnik je obveznik poreza na dodanu vrijednost ako isporučuje dobra i obavlja usluge čija je vrijednost u prethodnoj kalendarskoj godini (nakon odbitka vrijednosti isporuka koje su oslobođene plaćanja PDV-a) veća od **300.000,00 kuna**. U tom je slučaju obrtnik dužan upisati se u Registar obveznika PDV-a u ispostavi Porezne uprave prema svome prebivalištu ili uobičajenom boravištu najkasnije do 15. siječnja tekuće godine.[5]

Odlike neizravnih poreza:

1. Elastični su;
2. Sve više je izražena obveznost plaćanja;
3. Ugodni su jer ih porezni obveznici osjećaju samo neizravno i to uglavnom kroz cijene proizvoda i usluga;
4. Dovoljni su i izdašni, pa ih javna vlast rabi u prikupljanju potrebnih novaca za pokriće javnih potreba;
5. Nesocijalni su jer ih plaćaju svi,neovisno o visini dohotka;
6. Lako se prevaljuju, pa su nepraktični za ostvarivanje raznih gospodarskih, socijalnih i političkih ciljeva.[6]

[4] Enciklopedija.hr: Porezi i klasifikacija poreza: (Internet) raspoloživo na: http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=49530,

[5] Porezna uprava: Porezne promjene od 01.siječnja 2019. (Internet) : raspoloživo na: https://www.poreznauprava.hr/Stranice/PoreznaReforma2019.aspx,

[6] Nikolić,N. (1999.) : Počela javnog finaciranja, Split,str. 94

2.3 Vrste suvremenih poreznih sustava

Empirijska raščlanjivanja i proučavanja suvremenih poreznih sustava pokazuju da njihovu okosnicu grade na podjelu:

1.Porez na dohodak
2.Porez na dobit
3.Porez na promet
4.Imovinski porezi

2.2.1. Porez na dohodak

Suvremeni porez na dohodak odlikuje:

- Dohodak se ostvaruje nakon što se odbiju troškovi koje je valjalo utrošiti da bi se on (dohodak) ostvario
- Oporezuje se najčešće ostvareni a ne pretpostavljeni dohodak
- Oporezivanje dohotka neovisno je o svrsi za koju je utrošen i izvorima iz kojih je ostvaren
- U razrezivanju imamo subjektivan pristup
- Imamo raznovrsna porezna oslobođenja i olakšice
- Ubiranje poreza nije jeftino pa se stoga suvremeni porez na dohodak ubraja u složene poreze

2.1.1. Porez na dobit

Porez na dobit je također novijeg datuma. Porez na dobit je porezni oblik kojim se oporezuje dobit koju ostvare društva kapitala, društva osoba i imovinske mase obavljanjem svoje gospodarske djelatnosti.

Dobit se tumači kao razlika između vlastitog kapitala uloženog u djelatnost poduzetnika na kraju i na početku razdoblja za koje se utvrđuje porez.

Porez na dobit omogućava:

- Oporezivanje raspoređene i nerasporođene dobiti
- Oporezivanje dobiti koja ne pripada fizičkim osobama
- Poticanje stranih investitora
- Ostvarivanje brojnih nefiskalnih ciljeva porezne politike

- Neutralnost u plaćanju poreza

2.1.2. Opći porez na promet

Opći porez na promet se pojavljuje u raznim oblicima. Dijelimo ih na:

- Svefazni porez na promet

- Jednofazni porez na promet

Svefazni porez na promet pogađa sve prometne faze, dok jednofazni porez na promet pogađa samo jednu fazu prometa. U podvrstu svefaznog poreza ubrajamo i tzv. Višefazni porez na promet. U višefaznom porezu na promet oporezuju se dvije ili više faza.

2.1.3. Imovinski porezi

Imovinski porezi su porezni oblici kojima se oporezuje imovina. Imovina se može odrediti kao ukupnost gospodarskih dobara i prava izražena u novčanom obliku i to:

- Koja je vlasništvo određene pravne ili fizičke osobe
- Koja pripada imovinskoj masi koja nema sbosjtvo pravne osobe

Tu spadaju: Porez na imovinu, porez na nasljedstva i darove, porez na promet nekretnina i prava, porezi na financijske transkacije, porez na porast vrijednosti imovine i porez na prihod od imovine.[7]

[7] Nikolić,N. (1999.): Počela javnog finaciranja, Split, str.94-105.

3. OPOREZIVANJE DOHOTKA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Kolijevka modernog poreza na dohodak je Engleska. U toj državi, za potrebe financiranja rata s Napoleonom, 1978. godine, uveden je porez na dohodak pod nazivom Aid and Contribution Tax. Zasluga za uvođenje tog poreza u porezni sustav Engleske pripada Williamu Pittu, koji je bio "nepomirljivi protivnik" Napoleona i njegove poltike[8]

Porez na dohodak (engl. "Income tax") u razvijenim je zapadnim gospodarstvima novijeg datuma. Pojavio se onda kada su bile ispunjene neke pretpostavke. Najvažnije pretpostavke su:

- Više izvora prihoda iz kojih porezni obveznik ostvaruje gospodarsku snagu
- Mogućnost da se utvrde visine tih prihoda, odnosno postojanje odgovarajućih podataka za razrez poreza
- Odgovarajuće činovništvo koje ima znanje i uspješno nadgleda naplatu poreza
- Utvrđen sadržaj pojma dohotka (ukupnog prihoda) kao najpogodnijeg izraza gospodarske snage poreznog obveznika
- Shvaćanje da je suradnja između poreznih organa i poreznih obveznika nužna, kao i spoznaja da građani moraju dati svoj doprinos financiranju sve brojnijih državnih zadaća.

Porezni obveznik poreza na dohodak u pravilu je **fizička osoba**. Pritom se u razrezivanju poreza uz objektivne uzimaju i subjektivne činjenice, pa ovaj porez svrstavamo u **subjektne poreze**. Nadalje, porezna snaga poreznog obveznika se u ovom porezu zahvaća izravno, pa ovaj porez svrstavamo i u skupinu **izravnih poreza**.[9]

Porez na dohodak jest uz porez na promet jedan od najznačajnijih poreznih oblika poreznog sistema svake suvremene države. Veliko značenje poreza na dohodak ogleda se ne samo u njegovoj velikoj financijskoj izdašnosti nego i u njegovoj uporabi kao elastičnog i vrlo djelotvornog instrumenta ekonomske i socijalne politike. Porez na dohodak je iznimno kompliciran porezni oblik. Pritom problemi nisu povezani sa poteškoćama pri nastojanju da se što je moguće točnije utvrdi i porezna olakšica, nego su oni prisutni i pri utvrđivanju poreznih oslobođenja i olakšica, i to kako u kvalitativnom tako i u kvantitativnom smislu.[10]

[8] Jelčić,B.(2001): Javne financije, Split,. str.222
[9] Nikolić,N.(1999.): Počela javnog financiranja, Split, str. 95
[10] Jelčić,B.(2001.): Javne financije, Zagreb, str. 221.

Porez na dohodak ima sljedeće ***karakteristike***:

1. Ovaj se porez odnosi na ukupni dohodak poreznog obveznika. Po tome se razlikuje od poreza na prihod,kojim se oporezuju samo pojedini oblici prihoda, dakle sa stajališta definicije pojma dohotka,samo njegovi određeni dijelovi
2. Porezom na dohodak zahvaća se, odnosno oporezivim dohotkom smatra, ukupni neto dohodak. Pod tim se razumijeva da se pri oporezivanju respektiraju i kao odbitne stavke tretiraju troškovi koji su bili potrebni da bi se sam dohodak ostvario
3. Nasuprot potrošnim porezima, koji su orijentirani na dohodak u porcesu njegove uporabe,porez na dohodak se u pravilu zasniva na pritjecanju, na stjecanju dohotka,odnosno na dohotku kakav postoji kao rezultat pritjecanja raznih prihoda tijekom razdoblja oporezivanja
4. Porez na dohodak jest osobni porez,što treba razumjeti tako da se kod tog poreza u obzir uzimaju posebne osobne okolnosti koje se odnose na, odnosno koje su povezane sa poreznim obveznikom
5. Porez na dohodak jest direktni (neposredni,izravni) porez, tj. Plaća se prije i neovisno o trošenju dohotka
6. Porez na dohodak jedan je od najsloženijih poreza, pri kojem je oživotvorenje onih intencija koje su mu namijenjene posebno teško. On na strani države pretpostavlja postojanje dobro organizirane, sposobne porezne uprave, a na strani poreznih obveznika relativno velik stupanj spremnosti za suradnju, kao I dobro organiziran sustav evidencije podataka potrebnih za razrez tog poreza
7. Porez na dohodak se odnosi samo na fizičke osobe. Iako se gotovo čini da tu karakteristiku poreza na dohodak i ne treba posebno naglašavati ako se sam dohodak promatra kao kategorija koja po svojoj biti odnosi na fizičke osobe, ipak ovu osobinu poreza na dohodak treba posebno istaknuti[11]

Porez na dohodak definira se kao izravni porez, tj. kao porez koji se nameće izravno na dohodak osobe ili domaćinstva koje bi trebali snositi porezni teret. Porez na dohodak najtipičniji je oblik izravnih poreza, dok je porez na promet najtipičniji neizravni porez.

[11] Jelčić,B.(2001.) : Javne financije: Zagreb, str.226-227.

3.1. Izvori dohotka

Izvori dohotka su:

1. **Dohodak od nesamostalnog rada**

Dohodak od nesamostalnog rada je razlika između primitaka priteklih u poreznom razdoblju izdataka nastalih u istom razdoblju. Kod dohotka od nesamostalnog rada predujam poreza obračunava, obustavlja i uplaćuje poslodavac i isplatitelj primitka ili plaće, odnosno mirovine ili sam porezni obveznik, prilikom svake isplate prema propisima koji važe na dan isplate. Predujam poreza na dohodak od nesamostalnog rada obračunava se po stopi od 24% od mjesečne osnovice do visine 30.000,00 kuna te po stopi od 36% na poreznu osnovicu iznad 30.000,00 kuna. Obračunati predujam poreza na dohodak od nesamostalnog rada umanjuje se za 50% umirovljenicima po osnovi ostvarenog dohotka od mirovine ili poreznim obveznicima koji imaju prebivalište i borave na području jedinica lokalne samouprave razvrstanih u I. skupinu po stupnju razvijenosti prema posebnom propisu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske i na području Grada Vukovara utvrđenog prema posebnom propisu o obnovi i razvoju Grada Vukovara.[12]

2. **Dohodak od samostalne djelatnosti**

Dohodak od samostalnih djelatnosti je razlika između poslovnih primitaka i poslovnih izdataka nastalih u poreznom razdoblju. Dohotkom od samostalne djelatnosti smatra se dohodak od obrta i s obrtom izjednačenih djelatnosti, dohodak od slobodnih zanimanja i dohodak od poljoprivrede i šumarstva.

Samostalnom djelatnosti obrta i s obrtom izjednačenih djelatnosti (obrtničke djelatnosti) smatraju se: 1. djelatnosti u smislu zakona kojim se uređuje obavljanje obrta i sve druge posebno nenavedene gospodarstvene djelatnosti, i 2. ustup uz naknadu ili konačna prodaja imovinskih prava u okviru obrtničke djelatnosti ili djelatnosti slobodnog zanimanja.

Djelatnostima slobodnih zanimanja smatraju se profesionalne djelatnosti fizičkih osoba koje su po toj osnovi obvezno osigurane prema propisima koji uređuju obvezna osiguranja, odnosno

[12] Porezna uprava: Dohodak od nesamostalnog rada: (Internet) raspoloživo na : http://ccenterclient.porezna-uprava.hr/view.asp?file=Dnr.XML

djelatnosti fizičkih osoba kojima su to osnovne djelatnosti i koje su po toj osnovi upisane u registar poreznih obveznika poreza na dohodak.[13]

a) *Porezni obveznik je obrtnik koji ostvaruje primitke od obavljanja samostalne djelatnosti obrta*

Ako više fizičkih osoba zajednički ostvaruje dohodak, porezni obveznik je svaka od njih zasebno za svoju udio u zajednički ostvarenom dohotku. Dohodak od obrta što se utvrđuje prema poslovnim knjigama je razlika između poslovnih primitaka i poslovnih izdataka što su nastali u istom poreznom razdoblju. Primici i izdaci se utvrđuju prema njihovoj tržišnoj vrijednosti i to prema načelu blagajne – primici se utvrđuju nakon primljenih uplata, a izdaci nakon obavljenih isplata.

Obrtnik je dužan najkasnije u roku od 8 dana od početka i prestanka obavljanja djelatnosti podnijeti prijavu u registar poreznih obveznika u nadležnoj ispostavi porezne uprave prema svome prebivalištu ili uobičajenom boravištu. Mjesečni predujam poreza na dohodak određuje Porezna uprava rješenjem. Obrtnik koji započinje samostalno obavljati djelatnost ne plaća predujmove poreza na dohodak do podnošenja prve godišnje porezne prijave. Poreznu osnovicu poreza na dohodak čini dohodak od obrta umanjen za preneseni gubitak i osobni odbitak. Porez na dohodak plaća se na poreznu osnovicu po stopama od 24% i 36%. Obrtnik može koristiti razne poticaje i olakšice - poticaje zapošljavanja, državnu potporu za obrazovanje i izobrazbu, poticaje za istraživanja i razvoj te porezne olakšice za obavljanje djelatnosti na potpomognutim područjima i području Grada Vukovara.

b) *Paušalno oporezivanje obrtničke djelatnosti*

Porezni obveznik je obrtnik koji ostvaruje primitke od obavljanja samostalne djelatnosti obrta, u skladu s propisima o obrtu, a koji ispunjava sve ove uvjete:

1. ukupni primici u prethodnoj godini nisu viši od 300.000,00 kuna, s tim da se navedeni limit od 300.000,00 kuna odnosi i na iznos primitaka koji obveznik može ostvariti i u 2018. godini.

2. nije po toj osnovi obveznik PDV-a.

[13] Porezna uprava: Dohodak od samostalne djelatnosti, (Internet) , raspoloživo na: http://ccenterclient.porezna-uprava.hr/view.asp?file=Ds.XML

Obrtnik koji počinje obavljati samostalnu djelatnost a dohodak i porez na dohodak želi utvrđivati u paušalnoj svoti dužan je prijaviti početak obavljanja djelatnost nadležnoj ispostavi Porezne uprave prema svome prebivalištu ili uobičajenom boravištu u roku 8 dana od početka obavljanja samostalne djelatnosti. Obrtnik koji obavlja samostalnu djelatnost i dohodak utvrđuje na osnovi poslovnih knjiga a želi prijeći na utvrđivanje paušalnog dohotka dužan je podnijeti prijavu nadležnoj ispostavi Porezne uprave do kraja tekuće godine za iduću godinu, a najkasnije 15 dana po isteku kalendarske godine.

Godišnji paušalni dohodak utvrđuje se rješenjem nadležne ispostave Porezne uprave prema mjestu prebivališta ili uobičajenog boravišta poreznog obveznika, a na snazi je do donošenja novog rješenja. Primjenom porezne stope od 12% na godišnji paušalni dohodak koji je ujedno i godišnja porezna osnovica za utvrđivanje godišnjeg paušalnog poreza utvrđuje se godišnji paušalni porez na dohodak. Mjesečni paušalni porez na dohodak utvrđuje se na način da se godišnji paušalni porez na dohodak podijeli na dvanaest mjeseci odnosno na razmjeran broj mjeseci poreznog razdoblja u kojima porezni obveznik obavlja samostalnu djelatnost.

Porez na dohodak nameće se na oporezivi dohodak pojedinaca, obično prema progresivnim poreznim stopama. Upravo je to njegovo strukturno obilježje jedna od temeljnih vrijednosti poreza na dohodak jer se zbog tog svojstva on može dobro prilagoditi sposobnosti plaćanja pojedinaca i domaćinstva. Zato je on u najvećem broju zemalja jedan od osnovnih poreza čijom se progresivnosti unosi pravednost u porezni sustav. Tako se porez na dohodak sa stajališta pravednosti smatra superiornim s obzirom na ostale poreze. [14]

3. Dohodak od imovine i imovinskih prava

Dohotkom od imovine i imovinskih prava smatra se razlika između primitaka po osnovi najamnine, zakupnine, iznajmljivanja stanova, soba i postelja putnicima i turistima i organiziranja kampova, primitaka od vremenski ograničenog ustupa autorskih prava, prava industrijskog vlasništva i drugih imovinskih prava u skladu s posebnim propisima, primitaka od otuđenja nekretnina i imovinskih prava i izdataka koji su poreznom obvezniku u poreznom razdoblju nastali u svezi s tim primicima.

[14] Porezna uprava: Porez na dohodak: (Internet), raspoloživo na: https://www.porezna-uprava.hr/obrtnici/Stranice/Porez-na-dohodak.aspx , [16.08.2018]

Kod dohotka od imovine na temelju najma ili zakupa pokretnina i nekretnina priznaju se izdaci u visini 30% od ostvarene najamnine ili zakupnine. Iznimno, poreznom obvezniku koji ostvaruje dohodak od-iznajmljivanja stanova, soba i postelja putnicima i turistima i organiziranja kampova-porez na dohodak po osnovi obavljanja te djelatnosti utvrđuje se u paušalnom iznosu.[15]

4. Dohodak od kapitala

Dohotkom od kapitala smatraju se primici po osnovi kamata, izuzimanja imovine i korištenja usluga na teret dobiti tekućeg razdoblja, kapitalni dobici, udjeli u dobiti ostvareni dodjelom ili opcijskom kupnjom vlastitih dionica, dividende i udjeli u dobiti na temelju udjela u kapitalu, a koji su ostvareni u poreznom razdoblju. Pri utvrđivanju dohotka od kapitala ne priznaju se izdaci, osim ako je ovim Zakonom drukčije uređeno.[16]

5. Dohodak od osiguranja

Dohodak od osiguranja čine sljedeći primici:

1. Primici u visini premija životnog osiguranja s obilježjem štednje i premija dobrovoljnog mirovinskog osiguranja koje su uplaćene od 1. srpnja 2001. do 30. lipnja 2010. godine,a koje su u tom razdoblju osiguraniku poreznom obvezniku bile porezno priznati izdatak.
2. Primici u visini premija dobrovoljnoga mirovinskog osiguranja koje su od 1. srpnja 2010. godine za svaki mjesec poreznog razdoblja uplatili do 500,00 kuna, odnosno ukupno do 6.000,00 kuna godišnje: a) poslodavci za svoje radnike i uz njihov pristanak, a te su uplate poslodavcima bile porezno priznati rashod, i b) za sebe osobno porezni obveznici koji obavljaju samostalnu djelatnost (dohodak utvrđuju na temelju podataka iz propisanih poslovnih knjiga), a te su im uplate bile porezno priznati izdatak.[17]

[15] Porezna uprava: Dohodak od imovine i imovinskih prava: (Internet), raspoloživo na: http://ccenterclient.porezna-uprava.hr/view.asp?file=Di.XML
[16]Porezna uprava, Dohodak od kapitala, (Internet), raspoloživo na: https://www.poreznauprava.hr/hr_propisi/_layouts/in2.vuk.sp.propisi.intranet/propisi.aspx#id=pog26412
[17] Porezna uprava: Oporezivanje dohotka od osiguranja, 7.dopunjeno i izmijenjeno izdanje, (Internet), raspoloživo na: https://www.porezna-uprava.hr/HR_publikacije/Prirucnici_brosure/Primici_166.pdf

6. Drugi dohodak

To je razlika između svakog pojedinačnog primitka što se ne smatra primitkom od nesamostalnog rada (plaća i mirovina), od samostalne djelatnosti, od imovine i imovinskih prava, od kapitala, od osiguranja i propisanih izdataka.[18]

U oporezivanje drugih dohodaka spadaju:

1) djelatnosti članova skupština i nadzornih odbora trgovačkih društava, upravnih odbora, upravnih vijeća i drugih njima odgovarajućih tijela drugih pravnih osoba, članova povjerenstava i odbora koje imaju ta tijela i sudaca porotnika koji nemaju svojstvo djelatnika u sudu
2) autorske naknade isplaćene prema posebnom zakonu kojim se uređuju autorska i srodna prava (autorski honorari)
3) primici po osnovi djelatnosti športaša
4) primici po osnovi djelatnosti trgovačkih putnika, agenta, akvizitera, športskih sudaca i delegata, tumača, prevoditelja, turističkih djelatnika, konzultanata, sudskih vještaka te druge slične djelatnosti
5) primitci u naravi – korištenje zgrada, prometnih sredstava, povoljnije kamate pri odobravanju kredita i druge pogodnosti prema članku 21. stavku 3. Zakona o porezu na dohodak a koje davatelji tih primitaka daju fizičkim osobama koje nisu njihovi radnici
6) nagrade učenicima za vrijeme praktičnog rada i naukovanja iznad propisane neoporezive svote
7) primici učenika i studenata na redovitom školo¬vanju za rad preko učeničkih i studentskih udruga prema posebnim propisima isplaćeni iznad propisane neoporezive svote
8) stipendije učenicima i studentima za redovito školovanje na srednjim školama, preddiplomskim, diplomskim ili integriranim preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijima, odnosno preddiplomskim ili specijalističkim diplomskim stručnim studijima isplaćeni iznad propisane neoporezive svote
9) športske stipendije koje se prema posebnim propisima isplaćuju športašima amaterima za njihovo športsko usavršavanje isplaćene iznad propisane neoporezive svote

[18] Porezna uprava: Oprezivanje drugog dohotka, 7.dopunjeno i izmijenjeno izdanje, (Internet), raspoloživo na: https://www.porezna-uprava.hr/HR_publikacije/Prirucnici_brosure/167_DrugiDohodak.pdf

10) nagrade za športska ostvarenja i naknade športašima amaterima prema posebnim propisima isplaćene iznad propisane svote
11) ostali posebno nenavedeni primici koje fizičkim osobama isplaćuju ili daju pravne i fizičke osobe (obveznici poreza na dobit i obveznici poreza na dohodak koji obavljaju povremene samostalne djelatnosti) i drugi isplatitelji i davatelji.[19]

Zadnjom poreznom reformom od 01.01.2017. navedene vrste dohotka podijeljene su u 2 skupine : 1. godišnji dohodak i 2. konačan dohodak.[20]

[19] Računovodstvo, revizija i financije,stručne informacije, (Internet), raspoloživo na: .https://www.rrif.hr › III_Oporezivanje_drugih_dohodaka-18402C, (24.siječnja 2018.)

[20] Fin.projekt.hr: Porez na dohodak-izvori dohotka, (Internet), raspoloživo na: http://finprojekt.hr/2017/03/21/porez-na-dohodak-izvori-dohotka/ , (21.ožujak 2017.)

4. DRUGI DOHODAK I OPOREZIVANJE AUTORSKIH RADOVA

4.1. Drugi dohodak

Teško je dati potpunu i točnu definiciju dohotka. Općenito, dohodak može označavati novčane iznose koje neka osoba ostvari, npr. dohodak od zaposlenja (employment income), dobit od poslovanja (profits), dohodak od najma (rental income) kamate (interest) itd. Ali to je određenje preširoko jer dohodak također može obuhvaćati i kapitalne (capital) stavke. Zbog toga u propisima o oporezivanju dohotka obično nema odredene definicije dohotka, nego se umjesto toga u njima taksativno nabrajaju, i time određuju kao dohodak, različite konkretne stavke, uz ugrađenu odredbu "zahvaćanje svega" ("catch all"), da bi bilo obuhvaćeno i sve ostalo što je važno za oporezivanje porezom na dohodak.[21]

Kao rezultat ovakvog pristupa pri determiniranju poreza na dohodak, proizlazi da se pod tim porezom u najširem smislu razumijevaju danas svi porezi zajedno,kojih je neposredni objekt dohodak, koji:

1. Se odnosi na ekonomske rezultate koje je ostvarila neka fizička osoba u određenom vremenskom razdoblju, i koji
2. Uz istovremeno uzimanje u obzir osobnih okolnosti odražava ekonomsku snagu poreznog obveznika.

Pretpostavka za utvrđivanje dohotka je zbrajanje svih onih ekonomskih veličina koje zajedno čine ekonomsku snagu, koje su se stekle u jednom vremenskom razdoblju, npr.unutar jedne kalendarske godine, kod jedne osobe, ali uz uzimanje u obzir osobnih svojstava odnosno okolosti svakog poreznog obveznika. A budući da je porez na dohodak – kao što je to i porez na nasljedstva i darove te porez na imovinu – personalni, osobni porez, uzimanje u obzir osobnih svojstava poreznog obveznika je razumljivo i opravdano. Dohodak od poreznog obveznika utvrđuje se zato da bi se iz veličine dohotka (VD) uz istovremeno uzimanje u obzir osobnih svojstava, odnosno okolnosti poreznog obveznika (OS), mogla utvrditi njegova poreza sposobnost (PS): PS = VD - OS[22]

[21] Moj bankar.hr: Drugi dohodak, (Internet), raspoloživo na : http://www.moj-bankar.hr/Kazalo/D/Dohodak
[22] Jelčić,B.(2001.) : Javne financije, Zagreb, str. 228-229.

Postoje **tri vrste poreza na dohodak**:

1. Engleska vrsta
2. Germanska vrsta
3. Romanska vrsta

U **engleskoj vrsti** posebno se oporezuju pojedini prihodi koji sačinjavaju dohodak jednog poreznog obveznika uz primjenu proporcionalnih poreznih stopa, dok se dohodak (ukupi prihodi) ,ako prelazi određenu visinu, posebno oporezuje progresivnim poreznim stopama. U **germanskoj vrsti** dohodak poreznog obveznika (svi prihodi od kojih se sastoji) oporezuje se progresivnim poreznim stopama. **Romanska vrsta** poreza na dohodak donekle je slična engleskoj. Razlikuju se samo u oporezivanju pojedinih prihoda od kojih se sastoji dohodak. U romanskoj vrsti poreza na dohodak dozvoljena je upotreba proporcionalnih i progresivnih poreznih stopa , kao i njihove kombinacije. Ako dohodak prelazi određenu, zakonom utvrđenu visinu, i ovdje se primjenjuje progresivno oporezivanje.[23]

4.2. Definiranje autorskih radova

Autorsko djelo je originalno, duhovno (intelektualno) ostvarenje iz književnog, umjetničkog i znanstvenog područja, koje ima individualni karakter i koje je na neki način izraženo.

Za pojam autorskog djela kao temeljnog pojma autorskog prava bitno je da se radi o **originalnom intelektualnom (kreativnom) ostvarenju**, odnosno ostvarenju ljudskog duhovnog stvaralaštva. Originalnost (izvornost) u smislu autorskog prava ne zahtijeva apsolutnu novost, već se traži tzv. subjektivna originalnost (izvornost), odnosno novost u subjektivnom smislu. Djelo se smatra subjektivno originalnim ako autor ne oponaša drugo njemu poznato djelo. Dalje je potrebno da je djelo iz književnog, znanstvenog ili umjetničkog područja.[24]

Autorsko je pravo poput vlasništva - ono daje autoru mogućnost da samostalno odlučuje o rezultatima svoga stvaralačkog rada. Autorskim djelom u širem smislu smatra se bilo koji rezultat stvaralačkog rada koji je toliko poseban da ga nitko drugi ne bi stvorio u potpunosti jednakim. Školski radovi učenika, predavanje ili crteži primjeri su djela koja najčešće ispunjuju

[23] Nikolić,N. (1999.): Počela javnog financiranja: Split, str. 95
[24]Državni zavod za intelektualno vlasništvo: Autorsko djelo, (Internet), raspoloživo na: http://www.dziv.hr/hr/intelektualno-vlasnistvo/autorsko-pravo/autorsko-djelo/ , (07.ožujka 2017.)

taj kriterij. Zakonom o autorskome pravu i srodnim pravima štite se djela i izvedbe djela. Tim se zakonom, među ostalim, štite i baze podataka, računalni programi, računalne igre, kao i snimke koje sadrže zvuk ili sliku.[25]

Autor drugome ustupa **pravo korištenja** autorskog djela ugovorom, davanjem odobrenja za korištenje ili drugim pravnim poslom. Ustupanjem prava autor može drugome omogućiti korištenje djela na **svaki** način ili samo na **određeni** način, to može biti **isključivo ili neisključivo** pravo korištenja, može biti **ograničeno** sadržajno, vremenski i prostorno.

4.3. Sadržaj autorskih radova

Autorsko pravo sadrži:

- **moralna prava autora** - štite osobne i duhovne veze autora s njegovim djelom,
- **imovinska prava autora** - štite imovinske interese autora u pogledu korištenja njegovih djela,
- **druga prava autora** - štite ostale interese autora u pogledu njegovog djela.

Autorsko pravo ne štiti:

- ideje, znanstvena otkrića, postupke, metode rada i matematičke koncepte,
- službene tekstove iz područja zakonodavstva, uprave i sudstva, kao i njihove zbirke koje su objavljene radi službenog informiranja javnosti,
- dnevne novosti i druge vijesti koje imaju karakter obične medijske informacije.
- Prijevodi,
- Prijevodi, prilagodbe i glazbene obrade osnovne su prerade djela.
- Prijevodi i druge prerade koje su same originalne intelektualne tvorevine individualnog karaktera, zaštićene su kao samostalna autorska djela.
- Prijevodi službenih tekstova iz područja zakonodavstva, uprave i sudstva zaštićeni su osim ako su učinjeni radi službenog informiranja javnosti i kao takvi objavljeni.

Autor djela je fizička osoba koja je djelo stvorila. Autorom se smatra osoba čije je ime, pseudonim ili znak na uobičajen način označen na primjercima djela, dok se ne dokaže

[25]Osnovne činjenice o autorskom pravu: Autorskim radom štiti se stvaralački rad, (Internet), raspoloživo na: ; http://www.autori.hr/wp-content/uploads/2014/05/brosura-Autorsko-pravo.pdf ,

suprotno. Ako je više autora sudjelovalo u izradi djela radi se o **koautorskom djelu**. Ako je tako ostvareno djelo nedjeljiva cjelina, koautorima pripada zajedničko autorsko pravo na stvorenom djelu. Ako dva ili više autora sastave svoja djela radi njihovog zajedničkog korištenja, svaki od autora zadržava autorsko pravo na svojem autorskom djelu.[26]

4.3.1. Moralna prava autora

Moralna prava autora obuhvaćaju:

- **Pravo prve objave** – autor ima pravo odlučiti kada i kako će njegovo djelo postati pristupačno javnosti,
- **Pravo na priznanje autorstva** – autor ima pravo biti priznat i označen kao autor djela,
- **Pravo na poštovanje autorskog djela i čast ili ugled autora** – autor ima pravo usprotiviti se svakom deformiranju, sakaćenju ili drugoj izmjeni svojeg djela i svakom korištenju djela koji ugrožava njegov čast ili ugled,
- **Pravo pokajanja** – autor ima pravo opozvati pravo korištenja djela i spriječiti njegovo daljnje korištenje uz popravljanje štete korisniku toga prava, ako bi daljnje korištenje štetilo njegovoj časti ili ugledu.

Djelo koje autor stvori je proizvod njegove osobnosti. Iz tog razloga, moralna prava štite određene osobne veze između autora i njegova djela. Autora se tako ovlašćuje da sam odluči hoće li objaviti javnosti svoje djelo i ako da, kada, gdje, kako i pod kojim uvjetima. Nadalje, autor ima pravo biti priznat i označen kao autor djela (pravo na priznanje autorstva) i usprotiviti se deformiranju, sakaćenju ili uništenju djela te njegovu korištenju na način koji ugrožava autorovu čast ili ugled (pravo na poštivanje autorskog djela i čast ili ugled autora).[27]

4.3.2. Imovinska prava autora

Imovinska prava su **isključiva prava** autora, jer autor može **odobriti ili zabraniti korištenje** svog djela na bilo koji način. Ta se prava manifestiraju osobito kao:

[26] Državni zavod za intelektualo vlasništvo, Autorsko djelo, (Internet), raspoloživo na: http://www.dziv.hr/hr/intelektualno-vlasnistvo/autorsko-pravo/autorsko-djelo/

[27] Pitanja i odgovori o autorskim radovima: (Internet), raspoloživo na: https://euipo.europa.eu/ohimportal/hr/web/observatory/faqs-on-copyright-hr#1 , 2013 - 2018 European Union Intellectual Property Office

- **pravo reproduciranja** (pravo umnožavanja) – pravo izrade autorskog djela u jednom ili više primjeraka, u cijelosti ili u dijelovima, izravno ili neizravno, privremeno ili trajno, bilo kojim sredstvima i u bilo kojem obliku.
- **pravo distribucije** (pravo stavljanja u promet) i iznajmljivanje - pravo distribucije je isključivo pravo stavljanja u promet izvornika ili primjeraka autorskog djela prodajom ili na koji drugi način. Iznajmljivanje označava davanje na korištenje izvornika ili primjeraka djela u ograničenom razdoblju, radi ostvarivanja izravne ili neizravne imovinske ili komercijalne koristi[28].

4.3.3. Druga prava autora

Osim uvriježene i osnovne podjele sadržaja autorskog prava na imovinska prava autora i moralna prava autora postoje i tzv. **druga prava autora**, prava koja nose obilježja i imovinskih i moralnih prava, a ne mogu se svrstati ni u jednu od navedenih kategorija. Ostvarivanje takvih drugih prava često ne ovisi o volji autora.

Ona obuhvaćaju **prava na naknadu, pravo slijeđenja i ostala druga prava autora.**

Autori djela, za koja se s obzirom na njihovu prirodu može očekivati da će biti reproducirana bez njihovog odobrenja fotokopiranjem, snimanjem na nosače zvuka, slike ili teksta za privatno korištenje, imaju **pravo na odgovarajuću naknadu od prodaje** tehničkih uređaja i praznih nosača zvuka, slike ili teksta. **Pravo slijeđenja** je **pravo autora na udio** u iznosu u svim preprodajama izvornika likovnih djela nakon prve prodaje od strane autora kad su u radnje preprodaje uključeni trgovci umjetninama ili ako je preprodaja obavljena posredovanjem stručnjaka tržišta umjetnina, poput prodajnih salona i umjetničkih galerija. Među ostalim drugim pravima važno je istaknuti da autor neobjavljenog djela likovne umjetnosti ima **pravo prilikom otuđenja** (prodaje ili poklanjanja) tog djela zabraniti vlasniku izlaganje djela u javnosti. U tom slučaju zabranu javnog izlaganja djela autor mora dati u pisanom obliku prilikom otuđenja djela. Ako djelo pripada muzeju, galeriji ili drugoj sličnoj ustanovi autor ne može zabraniti izlaganje djela.

[28] Državni zavod za intelektualo vlasništvo: Autorsko djelo: (Internet), raspoloživo na: http://www.dziv.hr/hr/intelektualno-vlasnistvo/autorsko-pravo/autorsko-djelo/

U autorska djela spadaju :

- jezična djela (pisana djela, govorna djela, računalni programi),
- glazbena djela, s riječima ili bez riječi,
- dramska i dramsko-glazbena djela,
- koreografska i pantomimska djela,
- djela likovnih umjetnosti (s područja slikarstva, kiparstva i grafike), te ostala djela likovnih umjetnosti,
- djela arhitekture,
- djela primijenjenih umjetnosti i industrijskog dizajna,
- fotografska djela i djela proizvedena postupkom sličnom fotografskom,
- audiovizualna djela (kinematografska djela i djela stvorena na način sličan kinematografskom stvaranju),
- kartografska djela, prikazi znanstvene ili tehničke prirode kao što su crteži, planovi, skice, tablice i dr.

Međutim, postoje i situacije kada se u jednom trenutku na više različitih načina jedno djelo u jednoj izvedbi javno iskorištava. Na primjer, kada se glazbeno djelo koje se javno izvodi uživo u koncertnoj dvorani istodobno priopćava javnosti izvan prostora te dvorane pomoću zvučnika ili na ekranu, događa se nov oblik korištenja djela. Riječ je o novom pravu autora, **pravu javnog prenošenja**. Tada se posebno treba ugovoriti javno izvođenje, a posebno javno prenošenje. Moguće je da se ista izvedba istog djela emitira i putem radiodifuzije, te će tada i pravo radiodifuzijskog emitiranja biti potrebno posebno ugovoriti. Posebnu važnost ima pravo stavljanja na raspolaganje javnosti kao pravo priopćavanja djela javnosti putem Interneta. To je pravo uređeno modernom definicijom isključivog prava stavljanja na raspolaganje javnosti djela, bežično ili putem žica, na način koji pripadnicima javnosti omogućava pristup djelu s mjesta i u vrijeme koje sami izaberu. Na taj način otklonjene su sve eventualne dvojbe koje su se mogle javiti u svezi zaštite autorskog prava kada se djela javno priopćavaju putem Interneta[29].

[29] Državni zavod za intelektualo vlasništvo: Autorsko djelo: (Internet), raspoloživo na: http://www.dziv.hr/hr/intelektualno-vlasnistvo/autorsko-pravo/autorsko-djelo/

4.4. Ostvarivanje autorskog i srodnih prava

Autorsko pravo i srodna prava imaju karakter **privatnih prava**, što znači da štite individualne interese određenih subjekata koji su nositelji autorskog, odnosno srodnih prava. Ova prava mogu se ostvarivati **individualno** i **kolektivno**.

Kreativne industrije danas su vrlo važan dio kompleksnog mehanizma poticaja gospodarskog rasta i razvoja kako u Europskoj uniji tako i drugdje u razvijenom svijetu. Stvaratelji autorskih djela i drugih intelektualnih tvorevina zato svakako zaslužuju naknadu za svoj autorski i drugi stvaralački rad. Ta se naknada može realizirati u individualnom ili u kolektivnom sustavu ostvarivanja autorskog i srodnih prava.

4.4.1. Individualno ostvarivanje prava

Ostvarivanje prava koje se odnosi na **pojedinačno korištenje** autorskog djela (npr. izdavanje određenog književnog djela, prikazivanje ili radiodifuzijsko emitiranje određenog dramskog ili drugog scenskog djela), odnosno predmeta zaštite srodnih prava, prema odgovarajućem ugovoru između nositelja prava i korisnika predmeta zaštite, obavlja **sam nositelj prava** osobno ili putem zastupnika. Poslove opunomoćenog zastupnika može obavljati odvjetnik, specijalizirana pravna osoba za ostvarivanje autorskog prava i srodnih prava, te udruga za kolektivno ostvarivanje prava. Individualno ostvarivanje karakterizira neposredno pregovaranje između autora ili drugog nositelja prava, s jedne strane, i korisnika, s druge strane. Pregovara se o svakom pojedinačnom korištenju autorskog djela ili predmeta srodnog prava.[30]

4.4.2. Kolektivno ostvarivanje prava

U slučaju korištenja **velikog broja** autorskih djela i predmeta zaštite srodnih prava, koja **nisu unaprijed određena** (javne izvedbe, emitiranja i reemitiranja putem radija ili televizije ili drugog priopćavanja javnosti nescenskih glazbenih djela ili zvučno snimanje odnosno fiksiranje izvedbe na fonogram), ne postoji mogućnost da korisnik djela stupa u kontakt s autorima, odnosno subjektima zaštite srodnih prava pojedinačno i da sklapa pojedinačne autorske ugovore ili ugovore o npr. korištenju izvedbe za svako pojedino djelo. U takvom slučaju odgovarajući ugovor može se sklopiti na taj način da umjesto autora, odnosno nositelja srodnih prava ugovor sklapa **udruga za kolektivno ostvarivanje prava**. Prema takvom ugovoru udruga daje

[30] Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu, Vol.66 No.1, (Internet), raspoloživo na: https://hrcak.srce.hr/157593 (Veljača 2016.)

autorizaciju (odobrenje) za korištenje svih djela koja zastupa (cijeli repertoar), raspodjeljuje ubrane naknade među nositeljima prava prema određenim pravilima raspodjele i obavlja kontrolu korištenja djela.

Sve je to rezultiralo time da je u svim modernim zemljama, bilo na zakonodavnoj bilo na faktičkoj razini, uspostavljen sustav koji karakteriziraju ove **bitne značajke**:

- u pravilu, u jednoj zemlji **jedna udruga** kolektivno ostvaruje prava za **sve pripadnike** jedne skupine nositelja prava;
- takva udruga ostvaruje prava ne samo domaćih, nego i **svih inozemnih nositelja prava**.

Predmet zaštite spram korisnika zato, logično nisu pojedinačno nabrojana djela, već cjelokupni svjetski repertoar.

Udruge obavljaju kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava u Hrvatskoj su:
• Hrvatsko društvo skladatelja (HDS - putem svoje službe ZAMP) obavlja djelatnost kolektivnog ostvarivanja autorskih glazbenih prava,
• Hrvatska udruga za zaštitu izvođačkih prava (HUZIP) obavlja djelatnost kolektivnog ostvarivanja prava izvođača,
• Udruga za zaštitu, prikupljanje i raspodjelu naknada fonogramskih prava (ZAPRAF) obavlja djelatnost kolektivnog ostvarivanja prava proizvođača fonograma,
• Društvo hrvatskih filmskih redatelja (DHFR) obavlja djelatnost kolektivnog ostvarivanja autorskih prava u audiovizualnim djelima i prava filmskih redatelja,
• Udruga za zaštitu prava nakladnika (ZANA) obavlja djelatnost kolektivnog ostvarivanja prava nakladnika na naknadu za reproduciranje za privatno korištenje,
• Društvo hrvatskih književnika (DHK) obavlja djelatnost kolektivnog ostvarivanja prava na javnu posudbu i djelatnost kolektivnog ostvarivanja prava autora na naknadu za reproduciranje za privatno korištenje (reprografiju),
• Društvo za zaštitu novinarskih autorskih prava (DZNAP) obavlja djelatnost kolektivnog ostvarivanja prava novinara u tzv. press clipping servisima i internetskim portalima ,
• Hrvatska udruga za zaštitu prava likovnih umjetnika "ARS CROATICA“ obavlja djelatnost kolektivnog ostvarivanja prava slijeđenja pri preprodaji likovnog djela.[31]

[31]Koje udruge obavljaju kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava u Hrvatskoj? ,(Internet), raspoloživo na: https://www.dziv.hr/files/File/novosti/za-novinare/apsp_udruge_kolektivno.pdf

5. ZAKON O AUTORSKOM PRAVU I SRODNIM PRAVIMA U HRVATSKOJ

Zakonodavstvo u Republici Hrvatskoj propisuje sljedeće Zakone za autorske radove:

- *Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima* (NN br. 167/2003, 79/2007, 80/2011, 141/2013, 127/2014, 62/2017)
- *Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima* (NN br. 167/2003, 79/2007, 80/2011, 125/2011, 141/2013, 127/2014 i 62/2017)
- *Pravilnik o stručnim mjerilima i postupku izdavanja odobrenja za obavljanje djelatnosti kolektivnog ostvarivanja prava i o naknadama za rad vijeća stručnjaka za naknade u području autorskog prava i srodnih prava* (NN br. 107/2017)
- *Pravilnik o visini naknade za rad vijeća stručnjaka za naknade u području autorskog prava i srodnih prava* (NN br. 107/2017)

Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima koji je najvažniji Zakon uređuje sljedeće:

1. autorsko pravo – pravo autora na njihovim djelima iz književnoga, znanstvenog i umjetničkog područja,

2. srodna prava:

a) prava umjetnika izvođača na njihovim izvedbama,

b) prava proizvođača fonograma na njihovim fonogramima,

c) prava filmskih producenata (proizvođača videograma) na njihovim videogramima,

d) prava organizacija za radiodifuziju na njihovim emitiranjima,

e) prava nakladnika na njihovim izdanjima,

f) prava proizvođača baza podataka na njihovim bazama podataka,

3. ostvarivanje (individualno i kolektivno) autorskog prava i srodnih prava,

4. zaštitu autorskog prava i srodnih prava u slučaju povrede,

5. područje primjene Zakona.[32]

U Hrvatskoj prema Zakonu o autorskom pravu i srodnim pravima (skraćeno ZAPSP) pružaju zaštitu:

1. Umjetnicima izvođačima na njihovim izvedbama,
2. Proizvođačima fonograma na njihovim fonogramima,
3. Filmskim producentima (proizvođačima videograma) na njihovim videogramima,
4. Organizacijama za radiodifuziju na njihovim emitiranjima,
5. Nakladnicima na njihovim izdanjima,
6. Proizvođačima baza podataka na njihovim bazama.

Autorskim pravom **ne štiti se ideja** nego autorsko **djelo** koje je izražaj ideje, bez obzira na vrstu ili kvalitetu izražavanja. Autorsko pravo **nastaje samim ostvarenjem** djela i, za razliku od većine drugih oblika intelektualnog vlasništva, ne podliježe administrativnim ili registracijskim postupcima. [33]

5.1. Autorsko-pravni ugovori

Autor ustupa pravo korištenja autorskog djela na određeni način ugovorom. Ugovor mora biti sklopljen **u pisanom obliku**. Autorskopravni ugovor mora sadržavati barem djelo na koje se odnosi, način korištenja, te osobu ovlaštenu na korištenje autorskog djela (korisnik). Autorskopravni ugovor može biti sklopljen i u pogledu autorskog djela koje još nije stvoreno pod pretpostavkom da se njime odredi barem vrsta i način korištenja budućeg djela. I visinu naknade potrebno je odrediti ugovorom. Ako visina naknade nije određena ugovorom, ili je njena visina određena neprimjereno, autor ima pravo na **primjerenu naknadu.**

Primjerena je ona naknada koja se u pravnom prometu **pošteno** mora dati u času zaključenja pravnog posla s obzirom na vrstu i opseg korištenja autorskog djela, uzimajući pri tom u obzir i financijski uspjeh u korištenju autorskog djela, vrstu i obujam autorskog djela, trajanje korištenja, postojanje sporazuma između odgovarajuće udruge autora i odgovarajućeg

[32] Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima, (Internet) raspoloživo na: https://www.zakon.hr/z/106/Zakon-o-autorskom-pravu-i-srodnim-pravima

[33] Državni zavod za intelektualno vlasništvo: Autorsko pravo: (Internet), raspoloživo na: http://www.dziv.hr/hr/intelektualno-vlasnistvo/autorsko-pravo/

udruženja korisnika kojim se utvrđuje visina primjerene naknade, kao i druge elemente na temelju kojih se može donijeti odluku o primjerenoj naknadi.

Srodna prava su prava koja imaju svoj poseban predmet zaštite koji je uglavnom vezan uz autorska djela. S obzirom na sličan predmet zaštite i bliskost s autorskim pravima nazivaju se i **autorskom pravu srodna prava** ili samo **srodna prava,** odnosno **autorskom pravu susjedna prava** ili samo **susjedna prava**. U Hrvatskoj su prema Zakonu o autorskom i srodnim pravima to:

1. Prava umjetnika izvođača na njihovim izvedbama,
2. Prava proizvođača fonograma na njihovim fonogramima,
3. Prava filmskih producenata na njihovim videogramima,
4. Prava organizacija za radiodifuziju na njihovim emitiranjima,
5. Prava nakladnika na njihovim izdanjima,
6. Prava proizvođača baza podataka na njihovim bazama.[34]

5.2. Obračuni autorskih radova

Od **1.1.2017.** godine na snagu su stupili novi **Zakon o doprinosima** i novi **Zakon o porezu na dohodak** koji uvode novine vezane uz isplatu autorskih honorara. Po novome se i na takve primitke obračunavaju doprinosi i to doprinosi iz osnovice (doprinos za MIO I stup i MIO II stup) te doprinosi na osnovicu (doprinos za zdravstveno osiguranje).

Obveznik doprinosa iz osnovice je primatelj honorara, a **obveznik doprinosa na osnovicu** je isplatitelj honorara. Međutim, obveznik obračunavanja i plaćanja svih doprinosa je isplatitelj primitka.

U praksi to znači da se najprije od iznosa dogovorenog bruto honorara odbije priznati neoporezivi izdatak (30% za sve autorske naknade + 25% za umjetnička djela uz potvrdu strukovne udruge) te se dobije osnovica za obračun doprinosa (MIO I i II stup, ZO). Iz te osnovice obračuna se ukupno 10% doprinosa za mirovinsko osiguranje.

[34] Državni zavod za intelektualno vlasništvo: Autorskopravni ugovor, (Internet), raspoloživo na: http://www.dziv.hr/hr/intelektualno-vlasnistvo/autorsko-pravo/raspolaganje/autorskopravni-ugovor/

Taj doprinos odbije se od osnovice te se dobije dohodak tj. osnovica za obračun poreza. Od 1.1.2017. iznos poreza na dohodak je umanjen sa 25% na 24%. Na porez obračunava se i plaća prirez porezu na dohodak čija visina ovisi od općine prebivališta primatelja honorara.

Neto naknada koja se isplaćuje primatelju honorara dobije se kada se od bruto honorara oduzme ukupan iznos doprinosa iz osnovice (MIO I i II stup) te ukupan iznos poreza i prireza.

U slučaju da primatelj honorara ostvari taj primitak neposredno **iz inozemstva** ili u inozemstvu ili od fizičke osobe koja nije poslovni subjekt, **obveznik obračunavanja i plaćanja svih doprinosa je primatelj** primitka. Inozemni platitelj honorara ili fizička osoba koja nije poslovni subjekt uplaćuju ugovoreni bruto honorar na žiro račun primatelj. Primatelj obračunava i plaća doprinose iz dohotka (doprinosi za MIO I i II stup) te pripadajući porez i prirez. Doprinos za zdravstveno osiguranje se ne plaća.

Nakon zaprimanja autorske naknade iz inozemstva potrebno je u roku od **8 dana** upisati se u **Registar poreznih obveznika (RPO**) te utvrditi imamo li s državom u kojoj je ostvaren dohodak potpisan Međunarodni sporazum o dvostrukom oporezivanju. Ako takav ugovor nije potpisan primjenjuju se odredbe tuzemnih zakonskih propisa. Ako porezni obvenik (primatelj honorara) prema odredbama takvog ugovora treba podmiriti predujam poreza na dohodak u RH to mora učiniti u roku od 30 dana od primitka novca na račun. Obzirom da je honorar ispaćen u stranoj valuti primljenu svotu treba obračunati u kunsku protuvrijednost primjenom srednjeg tečaja HNB na dan kad je dohodak ostvaren.

Primatelj je također obvezan podnijeti nadležnoj poreznoj ispostavi JOPPD obrazac tj. izvješće o primicima, porezu na dohodak i prirezu te doprinosima za obvezna osiguranja. Izvješće se podnosi do 15-og u mjesecu za primitke iz prethodnog mjeseca. JOPPD obrazac može se dostaviti ispisan putem računala, uz uvjet da sadržajem i oblikom u cijelosti odgovara obrascu koji je propisan *Pravilnikom o porezu na dohodak.*

Izmjene i dopune citiranog Zakona **ne odnose se na samostalne umjetnike članove Hrvatske zajednice samostalnih umjetnika** koji profesionalno obavljaju samostalnu umjetničku djelatnost, kao glavno zanimanje te imaju pravo na uplatu obveznih doprinosa za mirovinsko i zdravstveno osiguranje iz sredstava proračuna Republike Hrvatske. Za isporučeno umjetničko djelo, profesionalni samostalni umjetnici čiji se doprinosi plaćaju iz državnog proračuna, nisu obveznici plaćanja dodatnog doprinosa za mirovinsko i zdravstveno osiguranje.

U excel tablici u prilogu (na kraju teksta) možemo **izračunati neto honorar temeljem bruto honorara.** Potrebno je samo upisati ugovoreni bruto honorar i dobit će se iznos neto honorara te svih potrebnih doprinosa i poreza i prireza koji se na njega plaćaju. Prirez u tablici je izračunat u visini od 18% (Zagreb). Za ostale općine/gradove potrebno je promijeniti formulu za izračun prireza.[35]

Tablica 1. OBRAČUN HONORARA PREMA UGOVORU O DJELU (za osobe koji NISU umirovljenici)

Doprinos za zdravstveno osiguranje (na osnovicu)	15%
Doprinos za mirovinsko osiguranje (iz osnovice)	20% (ili 15% + 5%)
Porez na dohodak	25%
Prirez porezu na dohodak	DA (ako je propisan)
Paušalno priznati izdaci	NE
Obrazac JOPPD (podnosi se na dan isplate, tj. najkasnije idući dana)	DA
Način isplate	NA ŽIRO RAČUN

Izvor: Obračun honorara (ugovor o djelu, autorska naknada i dr.) – praktični vodič,raspoloživo na: http://www.racunovodstvo-porezi.hr/sites/default/files/casopisprivitak/ripup_04_2015._-_124._pdf.pdf , str.2

Tablica 2. OBRAČUN HONORARA PREMA UGOVORU O DJELU ZA UMIROVLJENIKA

Doprinos za zdravstveno osiguranje (na bruto osnovicu)	NE
Doprinos za mirovinsko osiguranje (iz bruto osnovice)	NE
Porez na dohodak	25%
Prirez porezu na dohodak	DA (ako je propisan)
Paušalno priznati izdaci	NE
Obrazac JOPPD (podnosi se na dan isplate, tj. najkasnije idući dan)	DA
Način isplate	NA ŽIRO RAČUN

Izvor: Obračun honorara (ugovor o djelu, autorska naknada i dr.) – praktični vodič,raspoloživo na: http://www.racunovodstvo-porezi.hr/sites/default/files/casopisprivitak/ripup_04_2015._-_124._pdf.pdf , str.4

[35] Dizajn.hr: Novi način obračuna autorskih honorara: (Internet), raspoloživo na: http://dizajn.hr/blog/novi-nacun-obracuna-autorskih-honorara-od-1-1-2017/ , (19.01.2017.)

5.3. Primatelji honorara (prema ugovoru o djelu) koji su u sustavu PDV-a

Obveznici koji ostvaruju primitke po osnovi honorara (sudski vještaci, trgovački putnici, agenti, akviziteri, športski sudci i delegati, tumači, prevoditelji, turistički djelatnici, konzultanti te druge slične djelatnosti) mogu postati po sili zakona i obveznici PDV-a (ako su u prethodnoj kalendarskoj godini ostvarili isporuke podložne plaćanju PDV-a veće od 230.000,00 kn) što ne znači da samim tim moraju utvrđivati dohodak na temelju poslovnih knjiga već i dalje mogu plaćati porez na dohodak po odbitku kao drugi dohodak.

Obveznici PDV-a mogu postati sve osobe bez obzira jesu li ili nisu umirovljenici.

Nadalje, ovi obveznici mogu na vlastiti zahtjev postati obveznici PDV-a, iako nisu ostvarili navedenu visinu isporuka, ako dragovoljno podnesu zahtjev do kraja tekuće godine da žele u sljedećoj godini biti obveznici PDV-a. Porezna uprava o tome izdaje rješenje koje obvezuje podnositelja idućih pet godina.

Naravno da kao obveznici PDV-a moraju voditi propisane evidencije i ponašati se u skladu sa Zakonom o porezu na dodanu vrijednost. Tako će obveznik PDV-a koji ostvaruje honorar po ugovoru o djelu (za koji ne vodi poslovne knjige, već se plaća porez po odbitku) morati za svoju isporuku (obavljeni honorarni posao) ispostaviti račun sukladno elementima koje propisuje Zakon o porezu na dodanu vrijednost. U tom slučaju, i nadalje, isplatitelj honorara plaća sva propisana javna davanja te primatelju honorara doznačuje neto iznos honorara uvećan za PDV.[36]

[36]Obračun honorara (ugovor o djelu, autorska naknada i dr.) – praktični vodič: (Internet), raspoloživo na: http://www.racunovodstvo-porezi.hr/sites/default/files/casopisprivitak/ripup_04_2015._-_124._pdf.pdf

UGOVOR O AUTORSKOM DJELU – PRIMJER (MODEL)

Na temelju Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima (Nar. nov., br. 167/03 i 79/07) zaključen je

UGOVOR
O AUTORSKOM DJELU

između:
ABC d.o.o. Zagreb, Ilica 555, OIB: _____
zastupan po direktoru društva Peri Periću
(u daljnjem tekstu: naručitelj),
i
Ivo Ivić, Zagreb, Duga ulica 5, OIB: _____
(u daljnjem tekstu: autor)

Članak 1.

Ovaj ugovor se odnosi na autorsko djelo:
_____.

Navedeno autorsko djelo može se koristiti na sljedeći način:
_____.

Članak 2.

Rok za dostavu autorskog djela je do _____ 201_. godine.
U slučaju da autor ne izruči naručeno autorsko djelo u ugovorenom roku, naručitelj ima pravo raskinuti ugovor.

Članak 3.

Ugovorne stranke suglasne su da je autor dužan na zahtjev naručitelja autorsko djelo doraditi, izmijeniti ili dopuniti, u cilju poboljšanja djela.

Članak 4.

Ugovorne stranke suglasne su da autoru pripada bruto honorar u iznosu od _____ kn.
Porez na dohodak i prirez obračunava i plaća naručitelj sukladno Zakona o porezu na dohodak.
Naručitelj će naknadu za autorsko djelo doznačiti na žiro račun autora broj:
_____ kod _____ banke.

Članak 5.

Ako se korištenjem autorskog djela ostvari zarada koja je u očitu nerazmjeru s ugovorenom naknadom, autor ima pravo zahtijevati izmjenu ovog ugovora radi određivanja pravičnijeg udjela u zaradi ostvarenoj korištenjem autorskog djela.

Članak 6.

Ugovorne stranke određuju da autor jamči naručitelju da je isključivi nositelj autorskih prava, koja je ustupio ovim ugovorom i da niti jedno od tih prava nije prenio na treću osobu. Autor može prenijeti autorska prava na drugu osobu jedino uz dogovor i suglasnost naručitelja.

Članak 7.

Stranke će eventualne sporove nastojati riješiti sporazumno, a u slučaju spora utvrđuje se nadležnost suda u _____.

Članak 8.

Ovaj ugovor je sastavljen u _____ jednaka primjerka od kojih svaka stranka dobiva po _____ primjerak, te ga u znak prihvaćanja stranke vlastoručno potpisuju.

U _____, dana _____201__godine.

Autor: Naručitelj:

_____ _____

Primjer izračunu autorske naknade i primjer Ugovora o autorskom djelu preuzeti su iz:
časopisa "Računovodstvo i porezi u praksi",
članak: "Obračun honorara - praktični vodič"
autor: Igor Milinović

6. ZAKLJUČAK

Oporezivanje je zasada jedini poznati praktični način ubiranja sredstava za financiranje javnih rashoda za dobra i usluge kojima se svi koristimo. Javna dobra su npr. javna zdravstvena zaštita, javno obrazovanje djece, javna sigurnost na ulicama, red u prometu, muzeji, parkovi, čisti zrak i sl. Da bismo u to mogli nesmetano koristiti moramo plaćati poreze. Drugi dohodak predstavlja razliku između svakog pojedinačnog primitka što se ne smatra primitkom od nesamostalnog rada (plaća i mirovina), od samostalne djelatnosti, od imovine i imovinskih prava, od kapitala, od osiguranja i propisanih izdataka.

Autorski honorar mora biti definiran kroz Ugovor o autorskom djelu, obavezno u pisanom obliku te moraju biti definirani naziv djela, korisnik te način korištenja. Tek tada je moguće isplatiti autorski honorar i to uz još jedan bitan uvjet, a to je da je autor fizička osoba. Umirovljenicima također mogu biti isplaćivani autorski honorari, ali isti ne mogu utjecati na isplatu redovne mirovine. Autorsko djelo može se koristiti samo uz odobrenje autora (u pisanom obliku). Pojedinačno korištenje autorskog djela potrebno je odrediti pisanim odgovarajućim ugovorom između nositelja prava i korisnika predmeta zaštite. Autorsko pravo štiti izražaj ideje, što znači autorsko djelo, a ideje, koncepti, metode nisu predmet zaštite autorskog prava, one su slobodne.

Osoba koja nije u sustavu PDV-a,a ima primitke od autorskih honorara nije obvezna podnijeti poreznu prijavu, ali to može učiniti ako želi. To može biti posebno zanimljivo u slučaju da ste npr. nezaposleni, a radili ste honorarno tijekom godine. Ukupna suma odbitaka za zdravstvene troškove, troškove unapređenja stanovanja i premije osiguranja određena je na maksimalno 12.000,00 kn.

Autorsko pravo traje za života autora i sedamdeset godina nakon njegove smrti. Ako se radi o koautorskom djelu autorsko pravo traje sedamdeset godina od smrti koautora koji je najdulje živio. Koautori djela su osobe koje su zajedničkim radom stvorile autorsko djelo, a čijim se doprinosima ne može samostalno koristiti.

LITERATURA:

Članci, knjige i zakoni:

1. Duraković Jug, Mia (2009.) : Pregled razvoja autorskog prava u Republici Hrvatskoj s naglaskom na promjene. Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, god. 46, str. 613.-630
2. Jelčić, Barbara (2001.) : Javne financije, Zagreb
3. Nikolić, Nikša (1999.) : Počela javnog financiranja, Split
4. Obračun honorara (ugovor o djelu, autorska naknada i dr.) – praktični vodič:Igor Milinović, raspoloživo na: http://www.racunovodstvo-porezi.hr/sites/default/files/casopisprivitak/ripup_04_2015._-_124._pdf.pdf
5. Osnovne činjenice o autorskom pravu: Autorskim radom štiti se stvaralački rad, raspoloživo na: http://www.autori.hr/wp-content/uploads/2014/05/brosura-Autorsko-pravo.pdf
6. Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima : raspoloživo na: https://www.zakon.hr/z/106/Zakon-o-autorskom-pravu-i-srodnim-pravima , NN 167/03, 79/07, 80/11, 125/11, 141/13, 127/14, 62/17 na snazi od 08.07.2017
7. Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu, Vol.66 No.1 Veljača 2016., https://hrcak.srce.hr/157593

Internet izvori:

1. Dizajn.hr, raspoloživo na: http://dizajn.hr/blog/novi-nacun-obracuna-autorskih-honorara-od-1-1-2017/
2. Državni zavod za intelektualno vlasništvo raspoloživo na: http://www.dziv.hr/hr/intelektualno-vlasnistvo/autorsko-pravo/autorsko-djelo/
3. Enciklopedija,hr, raspoloživo na: http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=49530
4. Fin projekt.hr, raspoloživo na: http://finprojekt.hr/2017/03/21/porez-na-dohodak-izvori-dohotka/
5. Moj bankar.hr, raspoloživo na: http://www.moj-bankar.hr/Kazalo/I/Izravni-porez

6. Pitanja i odgovori o autorskim radovima, European Union Intellectual Property Office, raspoloživo na: https://euipo.europa.eu/ohimportal/hr/web/observatory/faqs-on-copyright-hr#1
7. Porezna uprava.hr, raspoloživo na:

   https://www.porezna-uprava.hr/obrtnici/Stranice/Porez-na-dohodak.aspx
8. Poslovni.hr, raspoloživo na: http://www.poslovni.hr/vijesti/autorski-honorari-su-povoljan-nacin-isplate-ali-ne-cinite-pogreske-208231
9. Računovodstvo, revizija i financije, stručne informacije, raspoloživo na: https://www.rrif.hr › III_Oporezivanje_drugih_dohodaka-18402C, 24.siječnja 2018.

Popis tablica:

Tablica 1: Obračun honorara prema Ugovoru o djelu (za osobe koji nisu umirovljenici) , str 32

Tablica 2: Obračun honorara prema Ugovoru o djelu za umirovljenika , Str 32

SAŽETAK

OPOREZIVANJE AUTORSKIH RADOVA U OKVIRU POREZA NA DOHODAK (DRUGI DOHODAK)

Autorsko djelo je originalno, duhovno (intelektualno) ostvarenje iz književnog, umjetničkog i znanstvenog područja, koje ima individualni karakter i koje je na neki način izraženo. Predmet zaštite autorskog prava je autorsko djelo.

U ovom završnom radu razmatra se o tome što se sve smatra autorskim radovima te kako se oporezuju u Republici Hrvatskoj. Autorsko je pravo poput vlasništva - ono daje autoru mogućnost da samostalno odlučuje o rezultatima svoga stvaralačkog rada.

Autorskim djelom u širem smislu smatra se bilo koji rezultat stvaralačkog rada koji je toliko poseban da ga nitko drugi ne bi stvorio u potpunosti jednakim.

Ključne riječi : autorski rad, oporezivanje autorskih radova, zakoni za autorske radove.

SUMMARY

TAXATION OF COPYRIGHT WORKS WITHIN THE FRAMEWORK IN THE FIELD OF INCOME TAX (OTHER INCOME)

The author work is an original, spiritual (intellectual) achievement from a literary, artistic and scientific area, which has an individual character and is expressed in some way. Copyright protection is a work of art.

This paper focuses on what is considered to be the author's work and how it is taxed in the Republic of Croatia. Copyright is like ownership - it gives the author the ability to independently decide on the results of his creative work.

In a wider sense, the author's work is considered to be the result of creative work that is so special that no one else would create it altogether.

Keywords: authoring work, taxation of copyright works, copyright law.